

ریمون بودن

(فردگرایی روش شناختی)

www.ketab.ir

دکتر فرح ترکمان

عضو هیأت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

نشر و نشر

سرشناسه: ریمون بوڈن
عنوان نام پدید آور: ریمون بوڈن: (فردگرایی روش شناختی) / فرح ترکمان.
مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری: ۲۰۲ ص.، ۱۱/۵ × ۲۰ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۲۷۵-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
عنوان دیگر: فردگرایی روش شناختی.
موضوع: بوڈن، ریمون، ۱۹۳۴ - م.
Boudon, Raymond: موضوع
موضوع: فردگرایی
موضوع: Individualism
رده بندی کنگره: BF۱۰۹
رده بندی دیویی: ۱۹۵۴۰۹۲/۱۵۰
شماره کتابستایی ملی: ۷۵۵۷۷۲۱

عنوان ریمون بوڈن

نویسنده: دکتر فرح ترکمان

ویراستار: دکتر محمد مهدی شریعتی باقری

مدیر تولید: داریوش سازمند

صفحه آرا: علیرضا امامی

ناشر: دانژه

لینوگرافی، چاپ و صحافی: شریف

شمارگان: ۲۲۰

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۲۷۵-۹

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۶۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران: خیابان استاد مطهری، خیابان سلیمان خاطر، کوچه اسلامی، شماره ۴/۲

تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۲۵۴۳ کدپستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۳۱

تلفن دفتر توزیع و پخش دانژه: ۶۶۴۷۶۳۷۵ و ۶۶۴۶۲۰۶۱

www.danjehpub.com info@danjehpub.com

danjehpub

فهرست مطالب

۶	پیشگفتار
۹	فصل ۱: زندگی نامه ریمون بودن
۲۱	فصل ۲: تأثیرگذاران بر آرای ریمون بودن
۲۹	فصل ۳: جامعه‌شناسی چیست؟
۳۷	فصل ۴: انسان جامعه‌شناختی
۴۱	فصل ۵: کارگزار اجتماعی
۴۹	فصل ۶: ساخت
۶۷	فصل ۷: روش‌شناسی
۷۷	فصل ۸: نظریه الگوی شناختی
۸۳	فصل ۹: فردگرایی روش‌شناختی
۱۲۹	فصل ۱۰: تنوری شناختی کنش
۱۳۹	فصل ۱۱: عقلانیت ارزش شناختی
۱۴۷	فصل ۱۲: نظام کنش متقابل و انواع آن
۱۵۹	فصل ۱۳: تنوری دگرگونی اجتماعی
۱۷۹	فصل ۱۴: پذیرش ایدئولوژی
۱۸۷	فصل ۱۵: انتقاد از فردگرایی روش‌شناختی
۲۰۱	منابع فارسی
۲۰۲	منابع انگلیسی
۲۰۲	منابع فرانسوی

پیشگفتار

ریمون بودُن (۲۰۱۳-۱۹۳۴) یکی از مهم‌ترین جامعه‌شناسان فرانسوی در نیمه دوم قرن بیستم است و از سر آمدان جریان اندیشه "فرد عقلانی" در جامعه‌شناسی فرانسه محسوب می‌شود. بودُن در سال ۲۰۰۲ زمانی که استاد دانشگاه پاریس و سوربن بود و هدایت یک لابراتوار تحقیقاتی تحت عنوان "گروه مطالعات و بررسی روش‌های آنالیز جامعه‌شناسی" را به عهده داشت و به مقام "استاد ممتاز" نایل آمد در سال ۱۹۶۰ به آمریکا سفر کرده و با جامعه‌شناس آمریکایی پل لازارسفلد همکاری می‌کند و همانند دیگر جامعه‌شناسان فرانسوی روش و مشی فکری‌اش از جریانات فکری آمریکائی همان عصر تأثیر می‌پذیرد.

بودُن در سال ۱۳۶۷ رساله دکترایش تحت عنوان "آنالیز ریاضی واقعیت اجتماعی" با استاد راهنما خود ژان استوتزل و رساله تکمیلی را با هدایت ریمون آرون در رابطه با ساخت‌گرایی با عنوان "ساختارها به چه کار می‌آیند؟" را به انجام می‌رساند. تألیفات بسیاربودُن بیانگر محوریت پژوهش‌های وی در روش‌شناسی و معرفت‌شناسی است.

در فرانسه، ریمون بوڈن به عنوان سرآمد جریان فکری "فردگرایی روش‌شناختی" شناخته شده است جریانی که خودش در چشم‌انداز جامعه‌شناسی فرانسه به وجود آورده و آن را ارتقاء بخشیده است. وی ضمن استناد به امیل دورکیم و الکسی دو توکویل با خوانشی انتقادی از دورکیم و متأثر از ماکس وبر شالوده فردگرایی روش‌شناختی که برای فرد در ایجاد پدیده‌های اجتماعی سهمی قائل است را بنا می‌نهد.

تألیف این کتاب در باره ریمون بوڈن از سه جریان تأثیر پذیرفته است: اولین جریان، به آشنایی من با آثار ریمون بوڈن در انجام رساله دکترایم طی سال‌های ۱۳۸۳-۱۳۸۱ با عنوان "تبیین جامعه شناختی نقش ایدئولوژی در توسعه سیاسی ایران معاصر" با مطالعه کتاب "ایدئولوژی در منشا معتدلات" با ترجمه ایرج علی‌آبادی بر می‌گردد. نوع نگاه بوڈن به انتشار ایدئولوژی در جامعه، مرا به مطالعه کتاب "منطق کنش، روش تحلیل مسائل اجتماعی" ترجمه دکتر عبدالحسین نیک‌گهر و دیگر آثار ترجمه شده که در آن زمان تعداد بسیار کمی بودند ترقیب کرد. امکان مطالعه چند مقاله انگلیسی و آشنایی با دکتر مهدی اصلان‌زاده که لطف کردند و فصلی از کتاب جامعه‌شناسی معاصر را که در باره بوڈن بود برای من ترجمه کردند و خانم دکتر آیتا آبکه که ترجمه بخش‌های دیگری از متون فرانسه را پذیرفتند که جای دارد در اینجا نهایت سپاس خود را خدمت این گرامیان اعلام دارم، مجموعه اندیشه مرا در باره ریمون بوڈن شکل داد.

دومین جریان، آشنایی من با "مجموعه بزرگان علوم اجتماعی" که از فعالیت‌های ارزشمند نشر دانه است توسط همکار گرامی دکتر ایرج ساعی اوسی که خود ایشان از این مجموعه "آنتونی گیدنز، جامعه‌شناس زمان محور"

را تألیف کرده‌اند و تشویق ایشان به نوشتن کتابی درباره ریمون بودن را شامل می‌شود.

و سومین جریان به تشویق و همراهی‌های دانشجویانی که با من درس تلفیق نظریه‌های جامعه‌شناسی را گذرانده‌اند و دانشجویانی که پایان‌نامه یا رساله‌شان را به استاد راهنمایی من انجام داده‌اند چون خانم دکتر مریم اسکافی نوغانی برمی‌گردد. این دانشجویان خواستار بیشتر دانستن از ریمون بودن در یک مجموعه و مشوق من در این راه بوده‌اند.

در پی این جریانات، این اثر با عنایت دکتر سازمند مدیرمسئول نشر دانژه و دختر گرامی ایشان، ویراستاری بی‌گیرانه و دلسوزانه دکتر شریعت باقری و دیگر عوامل نشر دانژه به زیور طبع آراسته شد که در اینجا مراتب سپاس خود را از این گرامیان اعلام می‌دارم و امیدوارم تداوم چاپ مجموعه بزرگان علوم اجتماعی با توفیق همراه باشد. در پایان از همسر، دخترم، پسر و مادرم که همراهان راستین در فعالیت‌های علمی من بوده‌اند سپاسگزاری می‌کنم و قدردان ایشان هستم.

فرح ترکمان

دی ماه ۱۳۹۹، تهران